

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΛΙΜΕΣΟΥ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Πρός τήν Ἁγίαν καί Ἱεράν Σύνοδον τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

Μακαριώτατε, ἅγιοι ἀδελφοί,

Ἔλαβα τά κείμενα πού ἐγκρίθηκαν ὡς ἀποφάσεις τῶν διαφόρων Προσυνοδικῶν Πανορθόδοξων Διασκέψεων πού ἔγιναν κατά καιρούς γιά τήν προετοιμασία τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας καί πού ἀποτελοῦν καί τά ἐγκριθέντα ἐπίσημα κείμενα τῶν θεμάτων πού θά ὑποβληθοῦν στήν Ἁγίαν καί Μεγάλην Σύνοδον πρὸς υἰοθέτησιν τους καί εὐχαριστῶ θερμά γιά τήν ἀποστολή τους.

Ἐπειδή σύμφωνα μέ τόν ἀποσταλέντα σέ μᾶς κανονισμό ὀργάνωσης καί λειτουργίας τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καί συγκεκριμένα στό ἄρθρο 12 καί παραγράφους 2 καί 3 ἀναφέρεται ὅτι μπορούμε νά ἐκφράσωμε τίς ἀπόψεις μας στήν τοπική μας Σύνοδο πρῶτα, κατόπιν ἐπιταγῆς τῆς συνείδησής μου ταπεινά ὑποβάλλω στήν Ἁγίαν καί Ἱεράν Σύνοδον τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας μας τίς ἀπόψεις μου καί τίς πεποιθήσεις μου πάνω στά πιό κάτω θέματα.

Στό κείμενο τῆς Ε΄ Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διάσκεψης πού ἔγινε στό Σαμπεζύ –Γενεύης, στίς 10-17 Ὀκτωβρίου τοῦ 2015 καί πού τιτλοφορεῖται «Ἀπόφασις - Σχέσεις τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας πρὸς τόν λοιπόν χριστιανικόν κόσμον», ἔχω νά δηλώσω τά ἑξῆς:

Συμφωνῶ ἀπόλυτα μέ τά πρῶτα τρία ἄρθρα τοῦ κειμένου. Στά ἄρθρα ὅμως 4 καί πιό κάτω ἔχω νά παρατηρήσω τά ἑξῆς: Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία προσευχομένη πάντοτε «ὑπέρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως» πιστεύω ὅτι ἐννοεῖ τήν ἐπιστροφήν καί ἔνωσιν μαζί τῆς ὅλων αὐτῶν πού ἀπεκόπηκαν καί ἀπομακρύνθηκαν ἀπό αὐτήν, αἰρετικῶν καί σχισματικῶν, ἀφοῦ ἀπαρνηθοῦν τήν αἵρεση ἢ τό σχίσμα τους καί φύγουν ἀπό αὐτά καί μέ μετάνοια καί μέ τήν προβλεπόμενη ἀπό τοῦς ἱερούς

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

κανόνες διαδικασία ενσωματωθούν και ένταχθούν -ένωθούν - μέ την Όρθόδοξη Έκκλησία.

Η Όρθόδοξη Έκκλησία του Χριστού ουδέποτε απώλεσε την «ένότητά της πίστεως και την κοινωνία του Αγίου Πνεύματος» και δέν δέχεται τή θεωρία της αποκατάστασης της ένότητας των «εις Χριστόν πιστευόντων», γιατί πιστεύει ότι ή ένότητα των εις Χριστόν πιστευόντων ύπάρχει ήδη στην ένότητα όλων των βαπτισμένων τέκνων της μεταξύ τους και μετά του Χριστού έν τή όρθη πίστει της, πού δέν ύπάρχει στους αίρετικούς ή σχισματικούς και γί αυτό εϋχεται γιά αυτούς τήν έν μετανοία επιστροφήν τους στην Όρθοδοξία.

Πιστεύω ότι αυτό πού αναφέρεται στό άρθρο 5 γιά «τήν απολεσθεισαν ένότητα των Χριστιανών» είναι λάθος, γιατί ή Έκκλησία ως λαός του Θεού ένωμένος μεταξύ του και μέ τήν κεφαλή της Έκκλησίας πού είναι ο Χριστός δέν έχασε ποτέ τήν ένότητά του αυτήν και δέν έχει άρα ανάγκη νά τήν επανεύρη ή κών νά τήν αναζητήση γιατί πάντοτε ύπήρχε και ύπάρχη και θά ύπάρχη εφ' όσον ή Έκκλησία του Χριστού ουδέποτε έπαυσε ή θά παύση νά ύπάρχη. Εκείνο πού συνέβη είναι ότι ομάδες ή λαοί ή μεμονωμένα άτομα έφυγαν από τό σώμα της Έκκλησίας και ή Έκκλησία εϋχεται και πρέπει νά προσπαθη ίεραποστολικά νά επιστρέψουν αυτοί όλοι έν μετανοία διά της κανονικής όδοϋ στην Όρθόδοξη Έκκλησία. Δέν ύπάρχουν δηλαδή άλλες Έκκλησίες αλλά μόνον αίρέσεις και σχίσματα, εάν θέλωμε νά ακριβολογοϋμεν στους όρισμούς μας. Η διατύπωση «πρός αποκατάστασιν της χριστιανικής ένότητας» είναι λάθος γιατί ή ένότητα των χριστιανών –μελών της Έκκλησίας του Χριστού - δέν έχει διασπασθῆ ποτέ, εφ' όσον αυτοί μένουν ένωμένοι μετά της Έκκλησίας. Χωρισμός από τήν Έκκλησία και φυγή εκ της Έκκλησίας έγινε δυστυχώς, πολλές φορές από τις αίρέσεις και τά σχίσματα, αλλά ποτέ απώλεια έσωτερική της ένότητας της Έκκλησίας.

Διερωτώμαι γιατί στό κείμενο γίνεται πολλαπλή αναφορά σε «Έκκλησίες» και «Όμολογίες»; Ποιά ή διαφορά τους και ποιό στοιχείο τις χαρακτηρίζει ώστε άλλες νά ονομάζονται Έκκλησίες και άλλες Όμολογίες; Ποιά είναι Έκκλησία και ποιιά ή αίρετική και ποιιά ή σχισματική ομάδα ή όμολογία; Έμεις όμολογοϋμεν μία Έκκλησία και όλα τά άλλα αίρέσεις και σχίσματα.

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Θεωρῶ ὅτι θεολογικά καί δογματικά καί νομοκανονικά ἡ ἀπόδοση τοῦ τίτλου «Ἐκκλησία» σέ αίρετικές ἢ σχισματικές κοινότητες εἶναι παντελῶς λανθασμένη γιατί μία εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἀναφέρεται καί στό ἄρθρο 1, καί δέν μπορεῖ νά ὀνομασθῆ ἀπό ἐμᾶς μία αίρετική ἢ σχισματική κοινότητα ἢ ομάδα ὡς Ἐκκλησία, ἐκτός τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.

Δέν ἀναφέρεται καθόλου στό κείμενο αὐτό ὅτι ἡ μόνη ὁδός πού ὀδηγεῖ στήν ἔνωση μέ τήν Ἐκκλησία εἶναι μόνον ἡ ἐπιστροφή τῶν αίρετικῶν καί σχισματικῶν ἐν μετανοία εἰς τήν Μίαν, Ἀγίαν, Καθολικήν καί Ἀποστολικήν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, πού σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 1 εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας.

Ἡ ἀναφορά στήν «κατανόηση τῆς παράδοσης τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας» δίνει τήν ἐντύπωση ὅτι ὑπάρχει διαφορά ὀντολογική στήν ἀρχαία Ἐκκλησία τῶν ἀγίων ἑπτά Οἰκουμενικῶν Συνόδων καί στήν γνήσια συνέχεια αὐτῆς μέχρι σήμερα, πού εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας. Πιστεύουμε ὅτι καμιά ἀπολύτως διαφορά δέν ὑπάρχει μεταξύ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου αἰῶνα καί τῆς Ἐκκλησίας τοῦ πρώτου αἰῶνα, γιατί ἕνα ἀπό τά γνωρίσματα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι καί τό γεγονός πού ὁμολογοῦμε στό σύμβολο τῆς πίστεως ὅτι αὐτή εἶναι Ἀποστολική.

Στό ἄρθρο 12 ἀναφέρεται ὅτι κοινός σκοπός τῶν θεολογικῶν διαλόγων εἶναι «ἡ τελική ἀποκατάστασις τῆς ἐν τῇ ὀρθῇ πίστει καί τῇ ἀγάπῃ ἐνότητος». Δίδεται ἡ ἐντύπωση ὅτι κι ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι ψάχνουμε τήν ἀποκατάστασή μας στήν ὀρθή πίστη καί στήν ἐνότητα τῆς ἀγάπης, ὡσάν νά ἀπωλέσαμεν τήν ὀρθή πίστη καί τήν ψάχνουμε νά τήν βροῦμε διά τῶν θεολογικῶν διαλόγων μετά τῶν ἑτεροδόξων. Θεωρῶ ὅτι αὐτή ἡ θεωρία εἶναι θεολογικά ἀπαράδεκτη ἀπό ὅλους μας.

Ἡ ἀναφορά τοῦ κειμένου στό «Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν» μοῦ δίνει τήν εὐκαιρία νά διατυπώσω τήν ἐνστασή μου ἀπέναντι σέ κατά καιρούς διάφορα συγκριτικὰ ἀντικανονικά γεγονότα πού ἔγιναν σ'αὐτό ἀλλά καί σ'αὐτήν ταύτην τήν ὀνομασίαν του, ἀφοῦ σ' αὐτό ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία θεωρεῖται ὡς «μία ἐκ τῶν Ἐκκλησιῶν» ἢ κλᾶδος τῆς μίας Ἐκκλησίας πού ψάχνει καί ἀγωνίζεται γιά τήν πραγμάτωση της στό παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν. Ἀλλά γιά μᾶς μία καί μοναδική εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ πού ὁμολογοῦμε στό Σύμβολο τῆς Πίστεως καί ὄχι πολλές.

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ἡ ἄποψη ὅτι ἡ διατήρηση τῆς γνησίας ὀρθοδόξου πίστεως διασφαλίζεται μόνο διὰ τοῦ συνοδικοῦ συστήματος ὡς τοῦ μόνου «ἄρμοδίου καί ἐσχάτου κριτοῦ τῶν θεμάτων τῆς πίστεως» ἔχει δόση ὑπερβολῆς καί ἐκφεύγει τῆς ἀληθείας καθότι στήν ἐκκλησιαστική ἱστορία πολλές συνόδοι ἐδίδαξαν καί ἐνομοθέτησαν λανθασμένα καί αἰρετικά δόγματα καί ὁ πιστός λαός τίς ἀπέρριψε καί διεφύλαξε τήν ὀρθόδοξη πίστη καί ἐθριάμβευσε τήν Ὁρθόδοξη Ὁμολογία. Οὔτε σύνοδος ἄνευ τοῦ πιστοῦ λαοῦ, τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, οὔτε λαός ἄνευ συνόδου Ἐπισκόπων μποροῦν νά θεωρήσουν ἑαυτούς σῶμα Χριστοῦ καί Ἐκκλησίαν Χριστοῦ καί νά ἐκφράσουν σωστά τό βίωμα καί τό δόγμα τῆς Ἐκκλησίας.

Κατανοῶ, Μακαριώτατε καί ἅγιοι Συνοδικοί ἀδελφοί, ὅτι δέν μποροῦν σέ σύγχρονα ἐκκλησιαστικά κείμενα αὐτοῦ τοῦ εἴδους νά διατυπώνονται σκληρές ἢ προσβλητικές ἐκφράσεις, οὔτε καί κανένας νομίζω θέλει αὐτοῦ τοῦ τύπου τίς ἐκφράσεις. Ἡ ἀλήθεια ὅμως πρέπει νά ἐκφράζεται μέ ἀκρίβεια καί σαφήνεια, πάντοτε, βέβαια, μέ ποιμαντική διάκριση καί ἀγάπη πραγματική πρὸς ὅλους. Ἐχουμε χρέος καί πρὸς τοὺς ἀδελφούς μας πού βρίσκονται σέ αἱρέσεις ἢ σχίσματα νά εἴμαστε ἀπόλυτα εἰλικρινεῖς μαζί τους καί μέ ἀγάπη καί πόνο νά προσευχώμαστε καί νά κάνουμε τά πάντα γιά τήν ἐπιστροφή τους στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Ταπεινά θεωρῶ ὅτι τέτοιας σπουδαιότητος καί τέτοιου κύρους κείμενα τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρέπει νά εἶναι πολύ προσεκτικά καί διατυπωμένα μέ πᾶσαν ἀκρίβειαν θεολογικήν καί νομοκανονικήν ὥστε νά μὴν ἀπορρέουν ἀπό αὐτά ἀσάφειες ἢ ἀδόκιμοι θεολογικά ὅροι καί διατυπώσεις λανθασμένες πού μποροῦν νά ὀδηγήσουν σέ παρερμηνεῖες καί ἀλλοιώσεις τοῦ ὀρθοῦ φρονήματος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἐξάλλου μία Σύνοδος γιά νά εἶναι ἔγκυρη καί κανονική πρέπει νά μὴν ἀφίσταται καθόλου ἀπό τό πνεῦμα καί τήν διδασκαλίαν τῶν πρό αὐτῆς ἁγίων Συνόδων, τῆς διδασκαλίας τῶν ἁγίων Πατέρων καί τῶν ἁγίων Γραφῶν καί νά μὴν ἔχει καμιά σκιά στή διατύπωση ἐπακριβῶς τῆς ὀρθῆς πίστεως.

Πότε οἱ ἅγιοι Πατέρες μας καί πότε καί ποῦ στά κείμενα τῶν ἱερῶν κανόνων καί τῶν ὁρῶν τῶν Οἰκουμενικῶν ἢ Τοπικῶν Ἱερῶν Συνόδων ἀπεκλήθησαν οἱ αἰρετικές ἢ οἱ σχισματικές ομάδες ὡς ἐκκλησίες; Ἐάν εἶναι ἐκκλησίες οἱ αἱρέσεις

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

τότε πού είναι ή μοναδική καί Μία Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καί τῶν ἁγίων Ἀποστόλων;

Ταπεινά διατυπώνω τή διαφωνία μου καί στό γεγονός ὅτι καταργεῖται ή πρακτική ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε Ἱερῶν Συνόδων τοπικῶν καί οἰκουμενικῶν ὅπου κάθε ἐπίσκοπος ἔχει καί τή δική του ψήφο καί οὐδέποτε αὐτό τό σχῆμα, μία Ἐκκλησία μία ψήφος, πού καθιστά τά μέλη τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου, πλήν τῶν προκαθημένων, διακοσμητικά στοιχεῖα, ἀφαιρεθέντος ἀπ' αὐτῶν τοῦ δικαίωματος τῆς ψήφου.

Ἐχω καί μερικές ἄλλες διαφωνίες καί ἐνστάσεις σέ ἄλλα σημεῖα τῶν κειμένων, ἀλλά δέν θέλω νά σᾶς κουράσω περισσότερο γι' αὐτό, περιορίζομαι στά θέματα πού θεωρῶ μεγαλύτερης σημασίας καί πού ταπεινά διατυπώνω τή διαφωνία μου, τήν ἀποψη καί πίστιν μου.

Δέν θέλω μέ αὐτά πού ἔγραψα νά λυπήσω κανένα καί δέν θέλω νά θεωρηθῶ ὅτι διδάσκω ἢ κρίνω τούς ἐν Χριστῶ ἀδελφούς μου καί πατέρες μου. Ἀπλῶς αἰσθάνομαι τήν ἀνάγκη νά ἐκφράσω αὐτά πού ή συνείδησή μου μοῦ ἐπιβάλλει.

Παρακαλῶ νά καταχωρηθοῦν οἱ ἀπόψεις μου στά πρακτικά τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ζητώντας τίς ἅγιες προσευχές σας, διατελῶ

Ἐλάχιστος ἐν Χριστῶ ἀδελφός

† Ὁ Πτεροῦ Ἀθανάσιος

Ὁ Λεμεσοῦ Ἀθανάσιος

11 Φεβρουαρίου 2016.